

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av posthusbyggnad i Vasastaden i Stockholm.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 16 mars 1928 avlåten proposition, nr 185, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 16 mars 1928 föreslagit riksdagen *dels* för inköp av ett i berörda statsrådsprotokoll omförmält område i kvarteret Resedan i Stockholm samt uppförande därå av en posthusbyggnad för budgetåret 1928—1929 anvisa ett reservationsanslag av 682,000 kronor, att utgå av lånemedel, *dels ock* i förslaget till riksstat för budgetåret 1928—1929 höja höja den under rubriken »Lånemedel. I. Fasta lånemedel» upptagna inkomstposten »Övriga fasta lånemedel» med 682,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 13 december 1927 har generalpoststyrelsen framlagt förslag till beredande av förbättrade lokaler för postkontoret Stockholm 6, för vilket lokaler äro förhyrda i huset nr 58 vid Odengatan, alltså vid Odenplan.

Enligt verkställda beräkningar skulle kostnaderna för byggnadens uppförande i fyra våningar belöpa sig till 754,000 kronor, vartill komme kostnaden för inköp av tomt från Stockholms stad efter ett avtalat pris av 182,000 kronor. Byggnadsstyrelsen har emellertid ansett själva byggnads-kostnaden kunna nedsättas till 715,000 kronor, varvid alltså totala kostnaderna för byggnadsföretaget skulle uppgå till 897,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Av den förebragta utredningen framgår, att lokalförhållandena för postkontoret Stockholm 6 på grund av den kraftiga stegringen i poströrelsen vid sagda kontor numera äro i hög grad otillfredsställande. Då en ytterligare försämring härutinnan torde komma att inträda på grund av fortsatt trafikökning, synes det ej utan olägenhet kunna längre anstå med åtgärder för tillgodoseende av det ökade behovet av bättre lokaler för ifrågavarande postkontor. De undersökningar, som i sådant hänseende verkställts, hava givit vid handen, att den enda för en längre tid framåt lämpliga utvägen att lösa före-

varande lokalfråga är att uppföra en nybyggnad för postkontoret. Då den för sådant ändamål föreslagna tomten i kvarteret Resedan synes lämplig och de föreslagna villkoren för dess förvärvande godtagbara, vill jag tillstyrka, att sagda tomt inköpes för postverkets räkning. Vad beträffar den posthusbyggnad, som skulle uppföras å tomten, är det avsett, att de för postkontoret obehövlige två översta våningarna skulle inredas till bostadslägenheter för uthyrning. Med anledning härav kunde ifrågasättas, huruvida icke i dessa våningar skulle kunna inrymmas någon eller några av de statsinstitutioner i huvudstaden, för vilka lokaler alltjämt måste förhyras. Enligt vad jag inhämtat finnes dock på grund av vederbörande hyreskontrakts giltighetstid eller andra omständigheter för närvarande icke någon dylik statsinstitution, som lämpligen kan förläggas till den nya posthusbyggnaden. Därest emellertid så skulle bli förhållandet, kunna berörda bostadsvåningar utan svårighet och för en kostnad av sammanlagt endast omkring 14,000 kronor omändras till ämbetslokaler. Med hänsyn härtill och då byggnaden i varje fall måste uppföras till full höjd och densamma även med de översta våningarna uthyrda såsom bostäder beräknas giva skälig avkastning på det nedlagda kapitalet, anser jag mig böra tillstyrka, att sagda byggnad uppföres på sätt föreslagits; dock torde byggnadskostnaderna böra upptagas till det av byggnadsstyrelsen beräknade beloppet, 715,000 kronor.

Av det belopp, 897,000 kronor, som sålunda erfordras för ifrågavarande ändamål, har generalpoststyrelsen föreslagit, att ett belopp av 599,300 kronor skulle täckas med de medel, som bleve frigjorda genom försäljning av gamla centralposthuset i Göteborg. Emellertid har Kungl. Maj:t förut i proposition angående försäljning av nämnda fastighet föreslagit annan användning av sagda medel. Vid sådant förhållande torde omförmälda belopp, 897,000 kronor, i sin helhet böra anvisas såsom kapitalökningsanslag och utgå av lånemedel. Härav erfordras för budgetåret 1928—1929 för gäldande av köpeskillingen för tomten 182,000 kronor och för påbörjande av posthusbyggnaden 500,000 kronor eller sålunda tillhoppa 682,000 kronor. Enligt vad chefen för finansdepartementet meddelat torde de för anslaget täckande erforderliga medlen böra beredas genom höjning av den i förslaget till riksstat för budgetåret 1928—1929 under rubriken »Fasta lånemedel» upptagna inkomstposten »Övriga fasta lånemedel» med motsvarande belopp.»

Sedermera har generalpoststyrelsen i en till Kungl. Maj:t ställd, den 28 mars 1928 dagtecknad skrivelse, vilken överlämnats till utskottet, anfört bl. a. följande:

Behandlingen inom Stockholms stads myndigheter av ärendet om ifrågavarande tomts försäljning till postverket och om villkoren för dess bebyggande hade numera fortskridit så långt, att, enligt vad av generalpoststyrelsen under hand inhämtats, stadskollegiet enhälligt beslutat att hos stadsfullmäktige tillstyrka tomtens försäljning dock med den förändringen i fråga om de tomten åsatta byggnadsbestämmelserna, att »den del av byggnaden, vilken är belägen väster om en linje, vars avstånd från Dalagatans västra gränslinje är högst 15 meter, ej finge uppföras högre, än att byggnadens översta bjälklags överyta jämte taklist falla inom en höjd av 37.7 meter över slusströskeln». På grund av dessa bestämmelser kunde byggnaden i huvudsakliga delen av sin sträckning utefter Odengatan icke, såsom tidigare varit avsett, uppföras i, förutom källarvåning, fyra våningars höjd utan allenast i tre våningars höjd. Då det av staden fordrade tomtpriset vore beräknat med hänsyn till det antal eldstäder, som kunde utvinnas inom byggnad å tomten, hade de nya bestämmelserna om tomtens bebyggande medfört, att staden sänkt tomtpriset med 15,000 kronor.

Nu omhandlade förändrade byggnadsbestämmelser påkallade icke någon nämnvärd ändring av planen för posthusbyggnaden beträffande källarvåningen, bottenvåningen samt våningarna 1 och 2 trappor upp. Däremot hade ritningarna för våningen 3 trappor upp samt vissa fasadritningar m. m. måst helt omarbetas. Av arkitekten för byggnaden, professorn E. Lallerstedt, uppgjorda nya ritningar utvisade, att kostnaderna kunnat nedbringas med 47,000 kronor eller till 668,000 kronor. Vid under hand förda förhandlingar med byggnadsstyrelsen hade nämnda styrelse förklarat sig icke hava något annat att erinra mot de nya ritningarna och den nya kostnadsberäkningen, än att vid ritningarnas slutliga utarbetande borde undersökas, huruvida icke lämpligen även flygelbyggnaden åt Dalagatan borde uppföras med plant tak, en förändring, som icke behöfve inverka på byggnadskostnaderna eller byggnadens räntabilitet.

Det nya huset kunde beräknas lämna ett ur ekonomisk synpunkt minst lika gott resultat som det förut ifrågasatta huset, i det att, enligt kalkyler, verkställda på samma sätt som förut skett, en relativ ökning av såväl brutto- som nettoavkastningen av omkring 0.3 % skulle uppstå.

Såsom av det med Stockholms stad upprättade nya köpekontraktet framginge, hade den tid, inom vilken Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut skulle föreligga, för att tomtköpet skulle bliva verklighet, utsträckt från, enligt tidigare kontrakt, den 10 till den 20 maj 1928.

Under åberopande av det anförda har generalpoststyrelsen hemställt, att för inköp av ovan omförmälda område i kvarteret Resedan i Stockholm samt uppförande därå av en posthusbyggnad måtte ställas till generalpoststyrelsens förfogande ett belopp av sammanlagt 835,000 kronor.

Enligt den nya plan, som nu i ärendet framlagts, skulle ifrågavarande posthusbyggnad i huvudsakliga delen av sin sträckning icke uppföras till fyra våningars höjd utan allenast i tre våningar, vartill alltjämt skulle komma källarvåning. Själva byggnadskostnaderna beräknas härigenom kunna nedbringas med 47,000 kronor till 668,000 kronor; och tomtpriset har i samband därmed av staden sänkts med 15,000 kronor. Totalkostnaden skulle alltså belöpa sig till 835,000 kronor. Enligt verkställd utredning kan byggnaden enligt det nya, begränsade förslaget väntas lämna minst lika god avkastning som enligt den ursprungliga planen.

Under hänvisning i öfrigt till propositionen får utskottet tillstyrka byggnadens utförande på ifrågavarande tomt enligt det begränsade förslag, som nu senast framlagts av generalpoststyrelsen. Av totalbeloppet 668,000 kronor torde såsom erforderligt för nästkommande budgetår böra anvisas förutom tomtkostnaden, 167,000 kronor, ett belopp av 500,000 kronor för påbörjande av byggnadsarbetena.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för inköp av ett i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 16 mars 1928 omförmält område i kvarteret Resedan i Stockholm samt uppförande därå av en posthusbyggnad för budgetåret 1928—1929 anvisa ett reservationsanslag av 667,000 kronor.

Beträffande sättet för beredande av täckning för ifrågavarande anslag den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av inkomstposten »Övriga lånemedel» kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande.
Stockholm den 27 april 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. G. Waller, C. A. Carlsson* i Gävle, *E. A. Hallin, C. I. Asplund, J. B. Johansson* i Fredrikslund och *K. A. W. Björck*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *O. Andersson* i Höör och *C. Lindskog*.
